

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

Biznesa augstskola Turība
**Studiju virziens “Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika,
telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne”**
pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības studiju programma “Datorsistēmas”
izglītības klasifikācijas kods 41484

Informācija par ekspertu

Vārds	Jānis	Uzvārds	Zuters
Darbavieta	Latvijas Universitāte	Amats	Profesors
Grāds/ profesionālā kvalifikācija	Datorzinātņu doktora zinātniskais grāds		
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>Paraksts</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 21.02.2022

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

- Biznesa augstskolas Turība (turpmāk – BAT) iesniegtais izmaiņu 2021. gada 03. decembra iesniegums Nr. 1.1.-07/2044 un izmaiņu raksturojums
- BAT iesniegtais 2022. gada 20. janvāra Nr.1.1.-07/202 izmaiņu papildinformācijas iesniegums un izmaiņu raksturojums
- BAT mājaslapā pieejamā informācija
- Intervijas vizītes laikā
- Novērojumi un gūtā informācija BAT apskates laikā
- MK 11.12.2018. noteikumi Nr. 793 “**Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi**” – <https://likumi.lv/ta/id/303956-studiju-virzienu-atversanas-un-akreditācijas-noteikumi>
- Augstskolu likums – <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>
- Izglītības likums – <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Studiju programmas nosaukums: **Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Datorsistēmas”**

Studiju programmas kods saskaņā ar MK 13.06.2017. noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”: **41484**

Studiju programmas ilgums: **2 gadi**

Studiju programmas apjoms: **80 KP**

Studiju programmas īstenošanas veids un forma: **pilna laika klātie**

Studiju programmas īstenošanas valoda: **angļu**

Iegūstamais grāds un kvalifikācija: **Profesionālā kvalifikācija programmētājs (2512 05)**

Biznesa augstskolas Turība pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Datorsistēmas” (41484) studiju virzienā “Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne” un ir akreditēta līdz 09.09.2023.

BAT lūdz veikt šādas izmaiņas pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā “Datorsistēmas”:

- pievienot studiju programmas īstenošanas variantu – nepilna laika tālmācība ar īstenošanas ilgumu 2 gadi un 4 mēneši.

BAT lūgtās izmaiņas balstās uz šādiem apsvērumiem un apstākļiem, kas norādīti BAT sniegtajā izmaiņu pamatojumā:

- ir pieprasījuma pieaugums tālmācības formai sakarā ar epidemioloģisko situāciju pasaulē, kā arī ekonomiskiem apsvērumiem (tālmācības studijās ir zemāka studiju maksa),
- augstskola ieviesusi virkni jaunu tehnoloģisku risinājumu, kas palīdzēs šādā veidā sagatavot mūsdienu darba tirgus prasībām atbilstošus speciālistus,
- Augstskolu likums paredz nepilna laika studijas,
- veiktās izmaiņas ļaus pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmai “Datorsistēmas” virzīties un attīstīties tālāk, lai sagatavotu praktiskajam darbam sagatavotus speciālistus un dotu maksimālu ieguldījumu Informācijas tehnoloģijas nozares attīstībai.

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Novērtēšanas vizītes laikā klātienē BAT Rīgā, Graudu ielā 68 (telpā C205) 2022. gada 21. februārī, notika šādas tikšanās:

- tikšanās ar augstskolas vadību: BAT rektoru, prorektoru un finanšu daļas vadītāju;
- tikšanās ar IT studiju virziena vadītāju, programmas direktoru;
- tikšanās ar četriem studiju programmas mācībspēkiem;
- tikšanās ar studējošajiem,
- noslēguma tikšanās ar augstskolas un studiju programmas vadību.

Tikšanās laikā ar augstskolas vadību tika uzsvērts, ka izmaiņas tiek virzītas BAT attīstības plāna ietvaros, kas pieņemts pirms 5 gadiem. Augstskolā tālmācības pieredze ir jau 20 gadus, un IT ir vienīgais virziens, kur tās vēl nav. Liela nozīme tiek piešķirta iestājek sāmeniem – divdaļīgs eksāmens. Liels darba tirgus pieprasījums, un studenti jau 2. kursā ir pilnas slodzes darbā. Joprojām ir problēma, ka ārvalstnieki nevar strādāt 40 stundas nedēļā. Saistībā ar potenciālajiem studentiem, problemātisks ir zemais matemātikas līmenis. Latvijā nav IT tālmācības programmas angļiski. Mērķa grupas tālmācībai – tie, kas jau ir darba tirgū; tie, kas nonāk ārzemēs; ārvalstnieki. Pandēmijas laikā mainījušās mērķvalstis – vairāk no Rietumiem, mazāk no Indijas. Kopējais ienākošo apmaiņas studentu skaits ir 200, bet IT virzienā 7-8. Lai studijas būtu rentablas, vajag 10-20 studentu. No ārzemēm uzņem tikai 15% no tiem, kas pieteikušies – neiztur matemātikas eksāmenu. Pēdējā laikā palielinājies vēlēto docētāju skaits – uz 3.

IT virziena vadītājs un studiju programmas direktors norāda, ka tiek nodrošināts finansējums tālmācībai. Ir noteikta papildus samaksa par materiālu veidošanu. Iepazīšanas lekcijas – parasti ierakstīta. Parasti katrā kursā ir – slaidi, testi un lieli testi. Dotajai studiju programmai visi materiāli ir gatavi (augstskola izvēlējās vispirms pilnībā izveidot materiālus un tikai tad pieteikt izmaiņas). Šogad gaidāmi pirmie 5 absolventi šajā studiju programmā. Mērķauditorija – pamata Latvijas iedzīvotāji. Grupu darbs šajā programmā nav paredzēts.

Tikšanās ar mācībspēkiem laikā tiek apliecināts, ka ir izveidoti materiāli, un tiek izskaidrotas dažādu mācību priekšmetu nianšes – materiālu veidošanā un pārbaudījumos. Kad materiāli sagatavoti, tad kursu realizēšanā jāiegulda mazāk darba nekā parastajā režīmā. Papildus studentu piesaistes auditorija – ārzemnieki un aizņemtie. Motivācija izvēlēties tālmācību – ātrāk iegūt sertifikātu (diplomu), ņemot vērā, ka viņi jau “to zina”; lieki netērēt laiku, jo jāstrādā; uzsākot mācības, nevar atļauties izkrist no darba vides; nepārtraukt mācības, aizbraucot komandējumā – te arī papildus motivācija potenciālai studiju formas maiņai uz tālmācību. Arī “parastie” studenti iegūs no tālmācības – ne sagatavoto materiālu veidā (tie būs pieejami tikai tālmācības studentiem), bet netieši caur to, ka tos gatavojot, docētājiem nācās pārstrukturēt un tādējādi uzlabot kursu.

Šobrīdējie programmas studenti apstiprināja, ka ir informēti par plānoto tālmācību (kas gan uz viņiem neattieksies). Abas studiju programmas ir integrētas, tāpēc 1. studiju gadā ir kopīgas nodarbības ar bakalaurs studiju programmas studentiem. Novērtē praksi kā mācību procesa sastāvdaļu. Pilna laika studentiem ir pieejama tikai sistēma BATIS, un nav pieejama sistēma Moodle, kas būs tikai tālmācības studentiem, tādējādi speciāli sagatavotos materiālus nevarēs izmantot pilna laika studenti.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un t kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Plānotās izmaiņas ietver tikai vienu komponenti: šobrīd esošajai Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Datorsistēmas” īstenošanai pilna laika formā ar ilgumu 2 gadi **pievienot studiju programmas īstenošanas variantu – nepilna laika (tālmācība) ar īstenošanas ilgumu 2 gadi un 4 mēneši.**

3.1. Organizatoriskā gatavība izmaiņām

BAT jau šobrīd un ilgstoši realizē tālmācības programmas citās nozarēs, t.sk., 1. līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas. Izmaiņām ir atbalsts no augstskolas vadības puses – ir novirzīts finansējums sagatavošanās procesam programmas īstenošanai. Plānotās īstenošanas formas tālmācībā studiju plāns ir tikai nedaudz “pastiepts” laikā un būtiski neatšķiras no pilna laika studiju programmas plāna. Potenciāli šāda programma varētu būt realizējama precīzi tādā laikā un izkārtojumā, kāda ir klātienē programma, bet atbilstoši Augstskolu likuma 56. panta 1. daļai ir izmantota iespēja to realizēt nepilna laika formā, un piedāvātais plānojums izskatās loģisks, jo noslēdzošais – kvalifikācijas darbs pārlūkts uz 5. (pēdējo) semestri kā tā vienīgā aktivitāte, tādējādi noslēdzošajā semestrī paredzot salīdzinoši nelielu slodzi un iespēju visu laiku veltīt noslēguma darba izstrādei. BAT ir izveidota, aprobēta, kā arī pielāgota šai studiju programmai – procedūra tālmācības studiju īstenošanai, kas cita

starpā ietver tādas lietas, kā ievadlekcijas, konsultācijas, kā arī specializētas pārbaudījumu formas.

Augstskola virzību uz IT studijām un tālmācību veic mērķtiecīgi un pakāpeniski, katrā solī nostiprinot savas pozīcijas:

- vispirms tika atvērta bakalaura studiju programma “Datorsistēmas”,
- tad tika atvērta pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Datorsistēmas”, kas ir ļoti lielā mērā integrēta ar bakalaura programmu, līdz ar to mācību procesa realizācija tai jau bija nodrošināta,
- pagājušajā gadā tika akreditēts studiju virziens “Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne”,
- šobrīd notiek tālmācības īstenošanas formas pievienošana 1. līmeņa profesionālajai programmai,
 - tas notiek situācijā, kad augstskolā jau ir sagatavoti attiecīgie mācību materiāli tālmācības procesam programmā,
 - potenciāli tālmācību varēja pievienot jau studiju virziena akreditācijas laikā pirms pusgada, bet BAT apzināta izvēle bija iet soli pa solim un vispirms pilnībā sagatavoties un tikai tad veikt izmaiņas tālmācības virzienā.
- tālāk sekos tālmācības īstenošanas formas pievienošana bakalaura programmai.

3.2. Infrastruktūras, materiāltehniskās un informatīvās bāzes gatavība izmaiņām

Jau šobrīd, pirms plānotās programmas īstenošanas tālmācības formā, augstskola ir nodrošinājusi pilnīgu mācību materiālu, kas ir salīdzinoši būtiska tālmācības studiju procesa sastāvdaļa, izstrādi. To apstiprināja ar mācībspēki vizītes laikā – ka ir veikts nopietns darbs tālmācības materiālu sagatavošanā, kas cita starpā līcis pārskatīt un atjaunot metodiskos materiālus arī klātienē studijām. Tālmācības studiju procesam tiek izmantota Moodle e-studiju vide, un šāda pieeja jau ir aprobēta citu studiju programmu tālmācības procesa īstenošanai – šīs studiju vide ir pieejama tikai tālmācības studentiem un satur mācību materiālus un pārbaudījumus patstāvīgai izmantošanai.

Kursu apraksti ir papildināti ar tālmācības studentiem veicamo kursa aktivitāšu, t.sk. pārbaudes darbu detalizētu aprakstu.

Augstskolas bibliotēkā ir visa studijām nepieciešamā literatūra, kaut arī nav pieejas tādām globālām tiešsaistes bibliotēkām kā Coursera, Udemy. BAT veic regulāru izvērtējumu pieejamajiem un nepieciešamajiem resursiem studiju programmu īstenošanā. Daudzosursos tiek izmantota literatūra un programmatūra, kas ir brīvi pieejama tīmeklī.

Iepazīšanās ar pieejamajiem avotiem, kā arī vizītē augstskolā iegūtā informācija radījusi pārliecību par BAT Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Datorsistēmas” plānotā tālmācības forma atbilst Izglītības likuma 1. panta 26. punkta tālmācības definīcijai.

3.3. Mācībspēku gatavība izmaiņām

Atbilstoši BAT sniegtajai informācijai, studiju programmas īstenošanu tālmācības formā ar nelielām nobīdēm nodrošinās tie paši mācībspēki, kas nodrošina pilna laika studijas, kas nozīmē, ka mācībspēki ir jau iesaistīti un ar pieredzi šo kursu docēšanā. Papildus tam paši

mācībspēki jau ir bijuši iesaistīti izveidoto tālmācības mācību materiālu veidošanā. Vizītes gaitā gūtā informācija radīja pārliecību par mācībspēku gatavību nodrošināt studiju procesu tālmācības formā.

3.4. Izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Izmaiņas ietver studiju īstenošanas formas pievienošanu, kas no esošās atšķiras divos aspektos:

- tālmācības forma klātienēs vietā,
- nepilna laika forma pilna laika formas vietā.

Latvijas likumdošana paredz tālmācības formas īstenošanu (Izglītības likums 1. panta 26. punkts) un īstenošanu nepilna laika formā (Augstskolu likums, 56. panta 1. daļa). Atbilstoši Augstskolu likuma 1. panta 9. daļai, pievienotā studiju veids un forma būtu nosaukams kā “nepilna laika tālmācības studijas”.

4. Secinājumi

Plānotās izmaiņas Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā “Datorsistēmas” ar mērķi pievienot studiju programmas īstenošanas variantu – nepilna laika tālmācība ar īstenošanas ilgumu 2 gadi un 4 mēneši, ir pamatotas gan ar valsts sociālekonomisko kontekstu IT izglītības jautājumā, gan ar augstskolas gatavību programmu šādi īstenot:

- ir pieprasījuma pieaugums tālmācības formai sakarā ar epidemioloģisko situāciju pasaulē, kā arī ekonomiskiem apsvērumiem (tālmācības studijās ir zemāka studiju maksa),
- mācībspēki ir gatavi īstenot studiju procesu tālmācības formā,
- ir sagatavoti mācību materiāli tālmācības studijām,
- BAT ir nepieciešamā infrastruktūra tālmācības procesa nodrošināšanai (balstīta uz studiju vidi Moodle),
- izmaiņas notiek saskaņā ar Latvijas likumdošanu.

5. Rekomendācijas

Iesakam apstiprināt izmaiņas BAT Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmā “Datorsistēmas”, pievienojot studiju programmas īstenošanas variantu, kuru raksturo šādi divi raksturlielumi:

- nepilna laika studijas ar īstenošanas ilgumu 2 gadi un 4 mēneši;
- tālmācības studiju forma.

Jānis Zuters, Datorzinātņu doktora zinātniskais grāds

Rīgā, 2022. gada 18. martā